

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZASTOPNIK PACIENTOVIH PRAVIC NOVA GORICA

Marjan Petrič, univ. dipl. pravnik
Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica
Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, 5000 Nova Gorica
Uradne ure: torek: od 9.00 do 15.00
 sreda: od 9.00 do 16.00
Tel. št.: 05 333 13 78, mobi: 051 33 31 508
E-pošta: marjan.petric@zzv-go.si

**REDNO LETNO POROČILO O DELU
ZASTOPNIKA PACIENTOVIH PRAVIC V NOVI GORICI
OD 14. 3. 2010 - 10. 3. 2011**

- I. UVOD
- II. OBISKI PACIENTOV PRI ZASTOPNIKU IN NJEGOVA DEJAVNOST
- III. POGOSTEJŠE KRŠITVE ZAKONA O PACIENTOVIH PRAVICAH (**ZPacP**)
- IV. UPORABA ZPacP V PRAKSI IN PREDLOGI ZA SPREMEMB ZPacP
- V. ZAKLJUČEK

Kaj hitro sta minili dve leti od imenovanja za Zastopnika pacientovih pravic s sedežem v Novi Gorici in z delovnim območjem Severno primorske regije.

Brez dvoma ugotavljam, da Zakon o pacientovih pravicah, v nadaljevanju ZPacP v praksi opravičil svoj obstoj in tako predstavlja pomembni faktor v sistemu zdravstvenega varstva. Še več zakon predstavlja regulator varnosti pacienta, ki bo ob pravih informacijah o svojih pravicah gotovo vzpostavil bolj varno in prijazno stanje med njim in izvajalci zdravstvenih storitev, kar je tudi namen ZPacP.

V letu 2010 smo bili zastopniki pacientovih pravic izvani z dogodki glede preko urnega dela in dežurstva zdravnikov ter septembra napovedano stavko FIDES-a, v kolikor se ne bi zadeve drugače uredile bi to povzročilo kršenje pravic pacientov tako glede čakalnih vrst kot tudi kvalitetne in varne zdravstvene oskrbe. Še več, grozil je razpad zdravstvenega sistema. Kot zastopnik sem obvestil ostale zastopnike, da se pripravi skupna izjava, v kateri bi opozorili, da bi z zaprtjem ambulant, odpovedi operacij podaljšalo čakalne vrste in bi bile s tem kršene pravice pacientov, dostopa do zdravstvene oskrbe in zagotavljanja preventivnih storitev (6.člen ZPacP-ja), prav tako pa tudi kršitev pravic do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe (11.člen ZPacP-ja).

Tedaj sem poudaril, da v kolikor že prihaja do kršitve primerne in kakovostne zdravstvene oskrbe pacienta, niso izključene zdravstvene napake, ki lahko pomenijo najhujše za pacienta, zato kot zastopniki moramo te pravice ščititi in pristopiti k skupni izjavi s to problematiko.

Pri tem sem se skliceval na drugi odstavek 11. člena ZPacP-ja da je poleg skladnosti s pacientovimi potrebami primerna tista zdravstvena oskrba, ki je skladna z možnostmi zdravstvenega sistema.

V zvezi s to problematiko sem se udeležil tudi javne tribune v organizaciji časopisa Primorske novice dne 10. 9. 2010 pod naslovom »**Kdaj bo zdravstvo spet zdravo?**«. Ob tej razpravi sem poudaril in upiril prst na zdravstveno zavarovalnico, ki na vsakem koraku omejuje in krči sredstva za varno in uspešno zdravljenje bolnikov. Tedaj sem tudi poudaril, da kot zastopnik ščitim paciente istočasno pa moram kot zastopnik ščititi tudi zdravnike če so kršene njihove pravice. Če bo prišlo do najbolj črnega scenarija (glede napovedane septembrske stavke), politiki ne bodo odgovarjali. Odgovornost bodo prevzeli na zdravnike, kar pa seveda ni prav in zato se moramo zastopniki postaviti temu po robu. Glede tega smo zastopniki složno sprejeli sporočilo za javnost, kjer smo opozorili na kršitve pravic ter ministra in vlado pozvali na intenzivni in konstruktivni dialog s sindikatom FIDES in strokovnimi združenji zdravnikov, ki naj bo usmerjen k reorganizaciji zdravstvene službe tako da bo prepoznaven vsak posameznik, ki bo nagrajen po svoji učinkovitosti in kakovosti opravljenega dela.

Problemi okrog dežurstva in preko urnega dela so se v letu 2010 vsaj začasno rešili vendar so na obzorju hujše težava in problemi, ki se obetajo z paketom nove zdravstvene zakonodaje katera se že dalj časa obeta in bo gotovo v letu 2011 tudi sprejeta. Obstaja velika bojazen, da bodo spremembo te zakonodaje, ki bo oklestila tako pravice pacientov pri zdravlilih, drugemu mnenju, bolniškemu staležu, potnih, pogrebnini in prevozih stroških, zdraviliškem zdravljenju kot v nadaljevanju bolnišničnega zdravljenja, nastalo za paciente velik problem in je vprašanje v koliki meri in v kakšnem obsegu bo potrebno spremeniti ali modificirati Zakon o pacientovih pravicah. Žal mi je vendar pri tej razpravi o sprejemu nove zdravstvene zakonodaje smo zastopniki pacientov bolj obstrani, kar gotovo dodatno predstavlja težave saj smo mi tisti na katere se bodo, ob teh restrikcijah, obračali pacienti za pomoč in zastopanje. Po mojem mnenju bi nas moralo Ministrstvo za zdravje, kljub temu da smo v vlogi zastopnika le 12 ur tedensko, bolj angažirat in vključiti v sistem bodočih sprememb nove zdravstvene zakonodaje.

Če zaključim, kaj nam prinašajo spremembe zdravstvene zakonodaje z zagotovostjo trdim, da bodo vsi ti novi ukrepi, ki so predvideni posegli v obstoječe pravice pacientov in bo potreba po spremembi in dopolnitvi zakona o pacientovih pravicah nujna.

II. OBISKI PACIENTOV PRI ZASTOPNIKU IN NJEGOVA DEJAVNOST

Sedež pisarne zastopnika je v prostorij Zavoda za zdravstveno varstvo na Vipavski cesti 13 v Novi Gorici. Pri svojem delu kot zastopnik sodelujem z vsemi drugimi zastopniki v Sloveniji, vendar je to sodelovanje z zastopnikom iz Novega mesta g. Robertom Sotlarjem, najpogostejše in lahko rečem tudi trajno. Medseboj si pomagava tudi strokovno saj ima tudi g. Sotlar velike izkušnje na področju zdravstva. Ob tem želim izpostaviti dobro sodelovanje preko omenjenega zastopnika z ZD Trebje, ki izvaja zdravstvene storitve v Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni. V tej ustanovi nastajajo dokaj pereči problemi, v zvezi z zdravstvom pacientov, to je obsojencev, ki tam prestajajo zaporne kazni. V letu 2010 smo imeli dve obravnavi kršitve pacientovih pravic in so se nanašale na paciente obsojence. Imeli smo kar pet pacientov, ki so jim bile kršene pravice in vendar ne s strani izvajalca zdravstvene storitve ampak s strani Zavoda za prestajanje kazni. Zadeve niso rešene in se rešujejo na drugi stopnji.

Uradne ure zastopnika so objavljene na spletni strani Ministrstva za zdravje, vendar smo tudi v letu 2010 znova opozorili vse izvajalce zdravstvenih storitev, domove upokojevc, lekarne in vse druge, ki se ukvarjajo z zdravstveno dejavnostjo, o sedežu in uradnih urah zastopnika pacientovih pravic. Poleg tega smo tudi na kratko navedli osnovne pravice pacientov z namenom, da se razobesijo na vidnem mestu. V tej smeri bomo nadaljevali tudi v letu 2011, ker menim, da je pravočasna in dobra informiranost pacienta osnova za hitro in učinkovito rešitev problemov. Kot zastopnik sem bil povabljen tudi na poročanje Mestnemu svetu Nova Gorica. Podal sem razlago poročila za leto 2010 in dobil s strani sveta MONG priznanje in podporo pri svojem nadaljnjem delu.

V letu 2010 sem ugotovil, da ne zmorem glede na številne osebne obiske in telefonska posvetovanja pacientov opraviti vsega dela v določenih 12 urah tedensko. V ta namen sem v sredah spremenil urnik in sicer od 9 ure dalje tako, da mesečno opravim večje število ur kot je to zakonsko predpisano, vendar pri obračunu nagrade (ker sem upokojeni odvetnik) ne smem prekoračiti minimalne zagotovljene plače v državi, kar pomeni, da preostale ure, ki jih posvetim pacientom in jih ni malo so pa opravljene v dobri veri, da kot intuziast nudim pomoč pacientom v stiski.

V nadaljevanju želim izpostaviti, ob sodelovanju zastopnikov, strokovni posvet 19. 1. 2010 v Novem mestu na temo »O vlogi in delovanju zastopnikov pacientovih pravic«, ki ga je organiziral v sklopu MZ zastopnik iz Novega mesta. Na tem strokovnem posvetu sem tudi sam imel prispevek, ki se je nanašal na konkretno reševanje domnevnih kršitev pravic pacientov na prvi obravnavi. V sled dobre organizacije, ki jo gre prepisati zastopniku iz Novega mesta je bil ta posvet z veliko udeležbo prisotnih uspešen in koristen. Drugi tak strokovni posvet, ki izstopa pa je bil v organizaciji zastopnice pacientovih pravic v Celju. Vse to potrjuje, da se je ZPacP dobro prijel v življenju ljudi, da pacienti tako varstvo svojih pravic potrebujejo in nenazdanje, da pacienti svojim zastopnikom tudi zaupajo. V sled temu pa vidim velike težave, ki bodo nastale z novo zdravstveno zakonodajo, ki bo okrnila določene pravice pacientov. Kar bo povzročilo določen revolt pri pacientih, ki so se na obstoječe pravice, ki jim jih sedaj nudi zakon navadili.

V času od 12.03.2010 do 10.3.2011

- je pisarno zastopnika obiskalo	461 pacientov
- iz pisarne je bilo poslano raznih dopisov (pobude, informacije, zahteve, predlogi, poizvedbe, pritožbe, zahtevki za pridobitev zdrav. dokumentacije itd.)	897 zadev
- tolmačenje ZPacP po bolnišnicah, ZD in raznih društvi bolnikov je bilo	10

- vloženi zahtev po 60. členu ZPacP za prvo obravnavo 6
- vložene zahteve za drugo stopnjo pri komisiji Ministrstva za zdravje 2
- Opravljeni razgovori z izvajalci zdravstvenih storitev skladno s 56. členom ZPacP z namenom reševanja domnevnih kršitev je bilo 27

Z zadovoljstvom ugotavljam, da so bili vsi ti razgovori med izvajalci zdravstvene storitve zastopnikom in pacientom uspešno rešeni in tudi zaključeni.

- Sodelovanje zastopnika v medijih ob razlagi zakona o pacientovih pravicah 5
- Reševanje problematike pacientov v okviru občin (razgovori so se nanašali na koncesije in glede na pritožbe pacientov zoper koncesionarjev) je bilo 5
- MZ je organiziralo dva razgovora z zastopniki, kar je gotovo premalo še zlasti glede nove zakonodaje, ki se pripravlja in tudi, da je na MZ zadolžena oseba, ki bi po mojem mnenju morala bolj pogosto kontaktirati z zastopniki. 2
- Sodelovanje ter strokovne razprave zastopnika v Novem mestu in Celju 2
- Obisk pacientov na njihovem domu (ker so nepokretni) in v domovih za upokoence je bilo 5

V preteklem letu gre še omeniti udeležbo zastopnika na Vseslovenskem srečanju bolnikov z osteoporozo v Šempetru pri Novi Gorici, ki ga je organizirala predsednica tega društva in zastopnica pacientovih pravic gospa Zore Hlade iz Ljubljane. Odzval sem se tudi vabilu združenja Zdravstvenih domov Slovenije v Ljubljani, kjer sem podal svoje poglede na delo zastopnika pacientovih pravic v praksi za naše območje. Januarja letos sem se udeležil okrogle mize o problematiki zdravstvene nege v Domu upokoencev v Novi Gorici, kjer sem izkoristil priliko tudi tako da sem razlagal pravice in dolžnosti pacientov. V januarju letos pa sem bil udeležen razprave o problematiki skupnosti socialnih zavodov na temo »Zagotavljanje socialnih storitev ter dolgotrajne oskrbe in nege bolnikov v Domovih upokoencev« v Novi Gorici.

Potrditev, da je v minulem letu prišlo do manjšega obiska pacientov pri zastopniku gre predpisati dejstvom, da so izvajalci zdravstvene storitve razumeli pomen in delo zastopnika, kar je preventivno vplivalo na zmanjšanje kršitev. Pri tem ugotavljam, da je moč določene zadeve, kjer se pojavi domnevna kršitev pravic pacienta kaj hitro in učinkovito rešiti z uporabo določb 56. člen ZPacP-ja. Takih konstruktivnih razgovorov z namenom rešitve problemov je bilo **27** od katerih je **25** zadev rešenih pozitivno za paciente v **dveh** primerih pa se ni moglo storiti ničesar več ker so dva pacienta postala polnoletna in skladno s pravili zavarovalnice le ta ne krije več stroškov ortodonta.

Sam tak način reševanja problemov med izvajalci zdravstvene storitve in pacienti se je pokazal učinkovit in pozitiven, ker se s tem znatno skrajša postopek, ki bi trajal v primeru zahtev po prvi ali drugi obravnavi več časa.

Arhiviranih, to je končanih zadev je bilo **287** medtem ko je še **39** zadev odprtih. Gre za zadeve, ki zaradi zapletenosti jih ni mogoče rešiti hitreje. Pacienti so o tem informirani in vedo, da se zadeve rešujejo.

Vedno več je tudi pacientov, ki iščejo pri zastopniku pomoč pri vlaganju pritožb zoper odločbe ZPIZ-a in ZZS-ja. Takih pritožb je bilo napisanih **25** in sicer tako, da pritožbo sestavi zastopnik podpiše pa pacient. Od vseh teh pritožb je bilo rešenih pet medtem ko preostale bodisi, da se še rešujejo ali pa so bile zavrjene. Še vedno je opaziti diskriminacijo pri reševanju zdraviliške problematike in medicinsko-tehničnih pripomočkov. Razumeti gre dejstvo, da je zdravstvena

blagajna prazna vendar se skuša na vsakem koraku krčiti sredstva zdravljenja saj se dosledno odklanja zdraviliško zdravljenje pacientov, ki izpolnjujejo tako določbe Pravilnika obveznega zdravstvenega zavarovanja kot tudi nasvete in predloge zdravnikov specialistov o nadaljnjem zdravljenju pacienta. Pri krčenju teh sredstev pacientom, ki so upravičeni do takega zdravljenja gotovo predstavlja poseg v njihove z ustavo zagotovljene pravice. Na ta problem sem opozarjal že v lanskem poročilu vendar so se razmere samo še poslabšale in prav bi bilo, če bi se varuh človekovih pravic v tej smeri le bolj angažiral ker s tako rigorozno politiko gledano le skozi denar posegamo v človekove pravice na področju njegovega zdravljenja. V tem kontekstu bi predlagal, da se eden od namestnikov Varuha človekovih pravic bolj angažira v tej smeri tako, da vzpostavi kontakt z menoj ali drugim zastopnikom in se prepriča o številnih zavrnilnih odločbah o pritožbah in zdravstveni indikaciji pacientov, ki jih opravičujejo do zdraviliškega zdravljenja, ker le s tem in tako bo gotovo prišel do prepričanja, da so pacientu kršene Ustavne in Človekove pravice. Sam sem se v tej smeri že angažiral predlagal sem celo to, da zavarovalnica krije terapevtske storitve v zdravilišču, medtem ko bi pacient plačal nastanitvene stroške vendar od vsega tega ni bilo nič. Zdravstvena zavarovalnica se dela gluha in očitno bo potrebno sprožiti pred Ustavnim sodiščem postopek saj je več kot očitno, da gre za kršitev ustavnih pravic, ki jih jamči državljanom Ustava RS na področju zdravstva. Nič boljše ni na področju medicinsko tehničnih pripomočkov. Tako sem imel v minulem letu kar nekaj pripomb za pomoč s strani pacientov, ker jim ustrezne službe ne zagotavljajo tistih tehniških pripomočkov, ki jim jih daja Pravilnik obveznega zdravstvenega zavarovanja. Tudi to, da vedeti kako široka je paleta dejavnosti na katere moramo biti zastopniki pozorni če hočemo delati pošteno in strokovno v korist pacientov.

Veliko število pacientov išče pomoč, nasvete in razne pogovore v zvezi z zdravljenjem v sklopu pravic po telefonu in po e-pošti. Na vsa taka vprašanja v kolikor je zmožno odgovorjam takoj pacientu, bodisi po telefonu ali e-pošti. V drugih primerih pa se mora pacient oglasiti v pisarni zaradi podpisa pooblastila za zastopanj.

Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da je v preteklem letu moje delo potekalo tekoče saj sem beležil na vsak uradni dan obisk pacientov. Povprečno **tedensko** obiše pisarno zastopnika med **5 do 9** pacientov. Prav tako so bili vsi moji številni osebni obiski in razgovori z izvajalci zdravstvenih storitev pozitivni. V zvezi s tem želim **izpostaviti in izraziti zadovoljstvo in hvaležnost direktorju in strokovnemu direktorju naše največje zdravstvene institucije Splošne bolnišnice Franca Derganca Nova Gorica**. Med menoj kot zastopnikom in omenjenimi je bil v minulem letu vzpostavljen dialog na taki ravni, ki je lahko **izraz zahvale** to pa zato ker tako sodelovanje omogočila hitro in tekoče reševanje zadev, ki so se pojavile in to z neposrednimi stiki z zastopnikom in pacientom, kar se je izkazalo za pozitivni in koristno tako za izvajalce kot za paciente. **V tej smeri nisem zabeležil nobenih problemov s strani imenovanih izvajalcev. Prepričan sem in upam, da se bo tako sodelovanje v prihodnosti še nadaljevalo v vsesplošno obojestransko korist.**

Tudi z ZD Nova Gorica, Ajdovščina in Tolmin so bili vzpostavljeni pozitivni stiki pri reševanju določenih zadev, ki so se reševale hitro in z dialogom, kar se je pokazalo za pozitivno. Upam, da se bo tako sodelovanje v vsesplošno korist izvajalcev in pacientov nadaljevalo tudi v bodoče. Pri tem naj omenim, da smo z ZD Tolmin obojestransko reševali pritožbe pacientov iz oddaljenega kraja Podbrdo. Pritožbe so se nanašale na delo koncesionarja zobozdravnika in dela laboratorija. Problem se je rešil ugodno, ker s strani pacientov (k zastopniku je prišla delegacija treh), ni bilo več nobenih pritožb ali pripomb.

Več težav sem opazil na področju zobozdravstva v Novi Gorici, kjer so zlasti problematične čakalne vrste, ki so po mojem mnenju predolge in ustvarjajo negodovanje pacientov. Pripombe so bile tudi glede dežurstva za nujne primere, ker je to ob nedeljah in praznikih izključno samo v Ljubljani saj zdravstvena zavarovalnica ne krije stroškov. To povzroča ogorčenje še zlasti tistih pacientov, ki imajo hude težave in morajo v Ljubljano, nimajo pa svojih lastnih prevoznih sredstev.

III. POGOSTEJŠE KRŠITVE ZAKONA O PACIENTOVIH PRAVICAH (ZPacP)

Kot sem že uvidel, je vloga Zakona o pacientovih pravicah dobila v sistemu zdravstvenega varstva svoje mesto na kar se zavedajo tako izvajalci zdravstvene storitve kot tudi pacienti. Te moje navedbe potrjujejo konkretni podatki, da je bil obisk pacientov v minulem letu nekoliko manjši, kar ima gotovo za posledico pomembnost vloge zastopnika in sprejem te vloge med koristniki zdravstvenih storitev in izvajalci.

Kljub vsemu pa se še vedno srečujemo s kršitvami, ki se ponavljajo iz prejšnjega leta in temu bo gotovo tako, v večji ali manjši meri, tudi v bodoče kar znova opravičuje delo in vlogo zastopnika.

Izvajalci zdravstvenih storitev nasplošno se morajo zavedati, da bolnik, ki prihaja po pomoč je že itak čustveno prizadet, zato že sam sprejem v ambulanti in prijazna beseda bolniku mnogo pomeni, kar gotovo vpliva na njegovo psihično počutje, tako da bo razumel tudi daljše čakanje v ambulanti. Tega se nekateri izvajalci ne zavedajo, kar ustvarja pri pacientih odpor in konflikte, ki je predmet številnih pritožb kršitve pravic pacientov.

Najpogostejše kršitve, ki se ponavljajo so v preteklem letu bile:

- Kršitev splošnih načel, ker se ni spoštovalo vsakega kot človeka in spoštovalo njegovih moralnih, kulturnih, verskih, filozofskih in drugih prepričanj, ter telesne in duševne celovitosti, zasebnosti pacienta (3. člen ZPacP);
- Spoštovanja zasebnosti, samostojnosti pri zdravljenju
- Pravica do dostopa do zdravstvene oskrbe, to je preventivne storitve, nujna pomoč (6. člen ZPacP)
- Prosta izbira zdravnika oziroma izvajalca zdravstvene storitve (9. člen ZPacP);
- Pravica do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe (11. člen ZPacP);
- Pravica do obveščeniosti in sodelovanja pacienta pri zdravljenju (19. člen ZPacP);
- Čakalne vrste (15. člen ZPacP) kar že predstavlja kronično kršitev pravic, kar sedaj rešuje že pravilnik in nova vrsta napotnice;
- Obveščeniost pacineta o zdravljenju (20. člen ZPacP);
- Seznanitev pacienta s stroški (25. člen ZPacP);
- Pravica do drugega mnenja (40. člen ZPacP);
- Seznanitev z zdravstveno dokumentacijo (41. člen ZPacP);
- Pravica do varstva zasebnosti (43. člen ZPacP).

Tudi v minulem letu so se kršitve reševale na področju, ki ga zastopam z mediacijo po 56. členu ZPacP-ja kar se je izkazalo za pozitivno in učinkovito. Tako, da je le v par primerih vložena zahteva za prvo in drugo obravnavo skladno z določbami 60. člena ZPacP. Te zadeve se izključno nanašajo na zahteve že prej omenjenih težav pacientov zapornikov na Dobu. V ta namen so bile vložene dve obravnavi na prvi stopnji skupaj z zastopnikom g. Robertom Sotlarjem iz Novega mesta. Obravnavali smo kršitev pravic petih pacientov in v teh primerih je bil tudi sprožen postopek na komisiji pri MZ vendar postopek še ni zaključen, ker še ni bila razpisana obravnava. Poudarjam, da izvajalec zdravstvene storitve ZD Trebnje, ki upravlja ambulanto v zaporu Dob je ugotovil, da so bile kršene številne pravice pacientov zapornikov vendar v tej smeri ni mogel storiti ničesar zaradi internih predpisov Zavoda za prestajanje kazni kot tudi zakona o izvrševanju zakona o kazenskih sankcijah zapora. Očitno smo ostali zaradi pomanjkljive zakonodaje pritem na pol poti, ker kljub obvestilu Ministrstva za pravosodje, kjer sva z zastopnikom iz Novega mesta nakazala probleme in kršitve pacientovih pravic na prestajanju zaporne kazni, saj se v tej smeri ni storilo ničesar. V tem poročilu ponovno apeliram na varuha človekovih pravic, da se konkretno angažira v okviru svojih pristojnosti ker menim, da tudi če je oseba obsojenec, je vedno tudi pacient, ki mu Ustava zagotavlja osnovno zdravstveno varstvo. Vse navedeno pa v Zavodu za prestajanje kazni Dob, ni urejeno in je nujno potrebno, da v koordinaciji Ministrstva za zdravje in Ministrstva za pravosodje dosežemo sporazum o statusu in pravicah pacientov, ki zaradi takih ali drugačnih obsodb prestajajo zaporne kazni, zaradi tega so jim kršene pravice pacientov pri zdravstveni oskrbi. Zakon o pacientovih pravicah ne ustvarja nobenih razlik med ljudmi, zato sem prepričan, da velja enako tudi za tiste, ki jim je odvzeta prostost.

IV. UPORABA ZPacP V PRAKSI IN PREDLOGI ZA SPREMEMB ZPacP

V letu 2010 je potekala dokaj živahna razprava o dopolnitvah in spremembah posameznih določb zakona o pacientovih pravicah. Tako so potekali sestanki na MZ, ki je organiziral razpravo s skupino koordinatorjev projekta za spremembo in dopolnitev zakona. Zastopniki smo glede na tako stanje podali svoje predloge v dopolnitev osnutka bodočih sprememb zakona. Od vsega tega do danes se ni zgodilo ničesar, kar je mogoče tudi prav glede na predstoječo spremembo kompletne zdravstvene zakonodaje. Očitno do te spremembe bo prišlo, kar bo gotovo ustvarilo potrebo po hitri spremembi in dopolnitvi obstoječega zakona. Neglede na bodoče spremembe menim, da je potrebno spremeniti določena poglavja ali posamezne člene, ki so se pokazale v praksi neživljenjske. V tem kontekstu želim opozoriti zgolj na najbolj pereče probleme, ki ustvarjajo neljubo situacijo pri uporabi zakona v praksi. Vse druge pripombe, ki smo jih vsi zastopniki sporočili komisiji na MZ, ki se ukvarja s spremembami zakona, bodo gotovo predmet strokovnih razprav ob modificiranju obstoječega zakona.

V tem poročilu želim izpostaviti izključno le nekaj najbolj perečih problemov, ki se pojavljajo v praktičnem življenju in jih obstoječi zakon, po mojem mnenju, ne določa pravilno.

Že v lanskem poročilu sem navedel, da je poglavje ki ga obravnava 55. člen ZPacP-ja ko govori o pristojnosti Varuha človekovih pravic apliciran v ta zakon popolnoma irelevanten. Še več, ta določba brez pomena, ker ne pove in ne ureja ničesar glede pristojnosti varuha. Moje stališče je, ki sem ga že omenil lani in sicer, da je sam naziv »zastopnik« neposrečen ter ne pove vsega tistega kar nalaga zakon zastopniku. Potrebno je zastopnike pacientovih pravic preimenovati v varuhe pacientovih pravic z vsemi pravicami in obveznostim, ki so že omenjene v zakonu in jih bo potrebno še dopolniti skladno z danimi predlogi. Tak varuh pacientovih pravic bi deloval na območjih tako kot so zamišljene sedaj oz. v Pokrajinah ko bodo te ustanovljene. Deloval bi v okviru Varuha človekovih pravic v državi. Taka klasifikacija bi bila bolj transparentna in tudi bolj učinkovita.

Nadaljnje pripombe so bile dane v smeri dopolnitve 54. člena ZPacP-ja , to so dolžnosti pacientov, ki jih obstoječi zakon premalo definira in obravnava.

Zelo pomembna je tudi takojšnja sprememba 59. člena ZPacP-ja , ki govori o rokih za vložitev prvih zahtev. Predlagan je bil najkrajši rok 30 dni zaradi domnevne in ne ustreznih odnosov zdravstvenih delavcev do pacienta, nadalje rok treh mesecev, po končani zdravstveni oskrbi zaradi domnevnih kršitev nudene zdravstvene oskrbe in šest mesečni rok če je pacient kasneje izvedel za kršitev oz. so se posledice kršitve pokazale kasneje.

Pomembna je tudi sprememba 40 člena ZPacP-ja, ki govori o drugem mnenju.

Zgoraj sem navedel zgolj le nekaj mojih pripomb in mislim, da ob spremembi zdravstvene zakonodaje bo potrebno v sklopu vseh zastopnikov, ki izvajamo obstoječi zakon storiti kaj več kot dosedaj, da pridemo do takih sprememb, ki bodo učinkovite, transparentne in v korist tako pacientom kot tudi izvajalcem zdravstvenih storitev. Seveda je glavna naloga na tem področju Ministrstva za zdravje, ki se mora angažirati v smeri pridobitve čimširših pripomb zastopnikov, ki bi se izkazale za koristne in življenjsko spremenljive v dopolnitvah obstoječega zakona ZPacP-ja

V. ZAKLJUČEK

Ugotavljam, da v minulem letu je bil storjen občuten korak naprej v varovanju pravic pacientov. Z zadovoljstvom gre ugotoviti, da je bilo vloženih manj zahtev po obravnavah na prvi in drugi stopnji skladno s 60. členom ZPacP to pa zato, ker sem skoraj v vseh pojavih domnevne kršitve uporabil določbe 56. člena ZPacP, ki so se izkazale za koristne. Na podlagi številnih razgovorov in medijacij med izvajalci zdravstvene storitve na eni strani in pacientom in zastopnikom na drugi strani so se izkazale v praksi za koristne in zadovoljive za obe strani. V tem kontekstu ugotavljam, da v minulem letu ni prišlo do prav nobenih problemov med izvajalci zdravstvenih storitev in zastopnikom, to pa zato ker so se problemi domnevnih kršitev reševali sproti, konstruktivno v vsesplošno korist. Tudi v bodoče bom ob zaznabi domnevnih kršitvi pacientovih pravic uporabil predvsem mediacijo in razgovore kar je učinkovito in koristno za hitro reševanje problema. Tako kot v lanskem letu pričakujem tudi letos polno razumevanje pri reševanju domnevnih kršitev tudi s strani izvajalcev kar v minulem letu ni predstavljalo nobenih problemov.

V pričakovanju, da bo teh domnevnih kršitev čim manj in v želji in poudarkom, da dosledno in hitro pristopim k reševanju takih problemov zaključujem to poročilo z željo, da smo zastopniki pacientovih pravic imenovani zato, da pomagamo pacientu pri uveljavitvi teh pravic, hitro, transparentno in strokovno kar je v interesu tako pacienta samega kot tudi izvajalca zdravstvene storitve.

Nova Gorica, 14.3.2011

Zastopnik pacientovih pravic
Marjan Petrič, univ.dipl.ppravnik

